

NOTÍCIES

El Madriu patrimoni mundial. Protecció legal ara!

El nomenament de la vall de Madriu Perafita Claror com a patrimoni de la humanitat és una bona notícia ja que reafirma els seus valors naturals i culturals a escala mundial. Malgrat tot, aquesta declaració no en garanteix la seva conservació. Caldria que el Govern la declarés, de manera immediata, com a bé d'interès cultural aplicant la Llei de protecció del patrimoni cultural; sense deixar d'engegar altres actuacions necessàries.

El dijous dia 15 de juliol ens vam aplegar a la plaça del poble 400 persones amb un doble objectiu: en primer lloc, celebrar el nomenament de la vall com a patrimoni mundial; i en segon, reivindicar la seva protecció legal. En l'acte, que havia estat convocat per ADN, el Club Pirinenc i Apapma, mentre menjàvem coca amb xocolata i escoltàvem les acordionistes del grup Veridana sons grup, vam fer públic el següent manifest:

Ara SÍ AL MADRIU! EL MADRIU ENCARA NO ESTÀ SALVAT PROTECCIÓ LEGAL ARA!

Les entitats convocants d'aquest acte (*) celebrem la declaració de la vall del Madriu com a Patrimoni de la Humanitat, efectuada per la UNESCO el passat dia 1 de juliol, i felicitem les institucions impulsores i el conjunt de la societat andorrana per fer-ho realitat. Una iniciativa que posa de relleu el valor del Madriu, no només per a Andorra, sinó també per al conjunt de la Humanitat.

De totes maneres, la declaració de Patrimoni Mundial és un reconeixement que no garanteix la preservació de la vall, motiu pel qual és imprescindible protegir el Madriu amb la legislació andorrana. Per això, cal que el Govern i els quatre comuns implicats creïn els òrgans de gestió i el marc legal necessaris, que malauradament encara no han establert.

Així doncs, cal, de manera immediata:

- 1) La iniciació, abans de l'agost, del procediment per a la protecció de la vall com a bé d'interès cultural, en la categoria de paisatge cultural.
- 2) La constitució, durant el mes de setembre, dels òrgans de gestió de la vall, en els quals han de participar, entre altres, els propietaris de terrenys particulars i les entitats de la societat civil relacionades amb el Madriu (excursionistes, caçadors, pagesos i ramaders, ecologistes, etc.). Des d'aquests òrgans s'ha d'elaborar un pla de gestió de la vall i la seva zona perifèrica, consensuat amb totes les parts.
- 3) La tramitació de la Llei de conservació de la natura al Consell General, per tal que pugui ser aprovada en el present període legislatiu.
- 4) Que no es faci cap intervenció rellevant a la vall ni a la seva zona perifèrica fins que no s'hagin assolit els tres punts anteriors.

La UNESCO ha declarat Patrimoni de la Humanitat la vall tal com la tenim ara. Esperem que d'aquí 50 anys continuï així.

(*) Associació per a la Defensa de la Natura (ADN), Associació Protectora d'Animals, Plantes i Medi Ambient (APAPMA), Club Pirinenc Andorrà

400 persones ens vam aplegar a la Plaça del Poble per dir Ara Sí al Madriu!
Foto: M. Rossell

Aprofitem la denúncia del telecabina del Tarter per demanar una llei sobre impacte ambiental

El passat 27 de maig vam denunciar la societat ENSISA davant del Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient, per la tala d'arbres efectuada a l'estació del Tarter sense que el projecte s'hagués sotmès a informació pública per part del Comú de Canillo. Arran de la denúncia, les obres es van aturar i dies després la corporació local va obrir el període d'informació pública que s'havia saltat. Les multes previstes pel reglament de 300 a 3000 euros són irrisòries quan el mal ja està fet (ara els arbres ja estan tallats).

Panoràmica de la tallada il·legal d'arbres per al telecabina del Tarter. Foto: Arxiu ADN.

L'incompliment de la normativa per part de les nostres institucions no és un fet aïllat. Els comuns, algunes vegades, adjudiquen obres abans d'haver fet l'exposició pública prevista en la legislació vigent. El cas més escandalós és el d'un telecadira a l'estació d'Arinsal construït fa un any i que, després de funcionar tota la temporada d'esquí 2003-2004, va sortir a exposició pública el passat mes de juny. Així mateix, el mateix Ministeri d'Ordenament Territorial aplica la política de fets consumats, com en el cas de les obres al riu Valira a la zona de la Rotonda i a la sortida del túnel del Grau de la Sabata. Quan han estat exposats a informació pública els estudis d'impacte ambiental d'aquests projectes?

D'una banda, la poca normativa existent no es compleix i, de l'altra, nosaltres creiem que aquesta normativa és absolutament insuficient per garantir la defensa del patrimoni natural i uns mínims de qualitat ambiental. Per això, protegits per l'article 31 de la Constitució, demanem:

- Una Llei d'avaluació d'impacte ambiental que reforci i modernitzi l'escassa legislació disponible, en especial pel que fa a procediments i sancions.
- La incorporació dins l'esmentada Llei de les disposicions de la Directiva 2001/42/CE referent a l'avaluació ambiental estratègica de polítiques, plans i programes.
- Que l'informe d'impacte ambiental que efectui el Ministeri de Medi Ambient tingui caràcter vinculant.
- La imposició de sancions més fortes i l'obligació de restituir els terrenys al seu estat original, en aquells casos en què el promotor executi l'obra sense demanar l'autorització del Govern.

El PACT no para durant el 2003

El Pla d'Actuacions per a la Conservació del Trencalòs (PACT), basat en un conveni entre l'ADN i el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient, no va parar durant l'any 2003. L'any passat es va posar en funcionament el canyet (un canyet

El PACT vetlla per la conservació del trencalòs a Andorra. Foto: Jordi Bas.

és un lloc tranquil on es porta aliment per a les aus carronyaires). En el nostre cas s'hi porten només potes d'ovelles procedents de l'escorxador nacional, de tal manera que és el trencalòs (l'única espècie que menja ossos) qui se'n beneficia principalment. Aquesta és una actuació molt important ja que així s'ajuda els individus joves a trobar aliment i als adults a fixar-se al país, facilitant que arribin a reproduir-s'hi.

En un altre àmbit d'actuacions, es va arribar a un acord de col·laboració amb la companyia FEDA per tal d'evitar tant com sigui possible els accidents d'aus rapinyaires amb els cables elèctrics. També es van fer sortides de camp, sobretot per controlar el canyet, i es van rebre moltes fitxes d'observació que, introduïdes a la base de dades del PACT, serveixen per saber on i quan es veuen trencalòsos al Principat.

En l'àmbit de difusió de l'espècie es va estampar una samarreta i un adhesiu, i es va reeditar el fulletó informatiu del PACT. L'exposició fotogràfica "Trencalòs, una esperança per a la seva conservació", que va cedir la Fundación para la Conservación del Quebrantahuesos d'Aragó, es va poder visitar durant el mes de desembre i va tenir molt bona acollida. Durant el 2004 continuem treballant per la conservació d'aquesta espècie tan amenaçada.

T'apropem als ocells d'Andorra

El passat 15 i 16 de maig, 30 persones van participar a la quarta edició del curs d'iniciació a la identificació dels ocells, impartit per l'ornitòleg Àngel Bonada. Després d'una sessió teòrica es va organitzar una sortida de camp a la parròquia de Sant Julià de Lòria. Els assistents van poder observar espècies com el falcó pelegrí, el trencapinyes i la mallerenga petita. Com a complement al curset, els alumnes que hi van participar podran col·laborar en una nova

*El trencapinyes utilitza el seu bec corbat per alimentar-se en els boscos de coníferes.
Foto: Jordi Dalmau.*

campanya que els permetrà veure els ocells de prop i reconèixer millor les seves característiques: enguany hem posat en marxa la primera estació permanent d'anellament d'ocells d'Andorra, en col·laboració amb el Departament de Medi Ambient del Govern. La iniciativa, que s'emmarca en el programa Sylvia de l'Institut Català d'Ornitologia (ICO), permetrà conèixer millor les poblacions d'ocells de l'estatge subalpí del nostre país, i recollir dades que ajudin a la seva conservació. L'espècie més anellada fins ara ha estat la mallerenga emplomallada. La gran diversitat d'espècies d'ocells que tenim (unes 150 espècies), i la facilitat de la seva observació i estudi, converteixen aquests animals en indicadors fiables i valuosos sobre l'estat del medi ambient a Andorra.

BREUS

Excursió a la vall d'Incles

La vall d'Incles és un dels elements més importants del patrimoni andorrà, tant pel seu interès natural com pels seus valors culturals, entre els quals destaca l'extensa superfície destinada a prat de dall, amb els sistemes de rec i les parets de pedra seca. El dia 6 de juny hi vam fer una sortida. El sol i el bon temps ens van acompanyar i tots plegats vam aprendre a conèixer i estimar una mica més aquesta joia del nostre país, però també vam constatar la progressiva urbanització que la destrueix de manera irreversible.

*La Vall d'Incles, un dels nostres paisatges amenaçats pel ciment i l'asfalt.
Foto: Jordi Solé*

Organitzem el primer curs d'arbres i arbusts

Els dies 26 i 27 de juny vam organitzar un curs sobre els arbres i arbusts d'Andorra, al qual van assistir una vintena d'alumnes. Durant la sortida de camp del dia 27, gràcies a la gran diversitat d'hàbitats del camí del Mas (Sant Julià), vam poder observar prop de 30 espècies diferents. L'alzinar proper a Aixirivall ens va permetre fer un cop d'ull a les espècies mediterrànies. El bosc de ribera del riu d'Auvinyà i les pinedes de pi roig properes a Sant Romà, en canvi, ens van mostrar les espècies típiques de les zones fresques del sud del país.

Taller de presentació de la custòdia del territori

El passat divendres 28 de maig vam organitzar el taller Custòdia del territori: una oportunitat per a preservar el patrimoni a Andorra i als Pirineus, conjuntament amb la Xarxa de Custòdia del Territori (XCT) i el Centre Andorra Sostenible. A més de nosaltres, que vam presentar els resultats del Projecte Fons de Vall i les oportunitats de custòdia al Principat, representants de la XCT, el Conservatoire du Littoral francès i els ajuntaments catalans de Tremp i Bellver de Cerdanya, van presentar les seves experiències de custòdia. Entre la trentena d'assistents hi havia representants del Govern i alguns comuns, a més de propietaris particulars i tècnics vinculats a aquest tema. Us recordem que, si esteu interessats en aquest projecte, podeu contactar amb nosaltres.

Voleu llegir *El Mussol*?

Per aconseguir el número 5 d'*El Mussol*, teniu diverses opcions:

- Enviar la vostra adreça postal al nostre apartat de correus, o a adn@andorra.ad, i us el trametrem de franc
- Descarregar-lo de la web de l'ADN (www.adn.andorra.org) en format PDF
- Llegir-lo en biblioteques públiques, consultes mèdiques, llars de jubilats, establiments comercials adherits, etc.

L'ÒLIBA

Alguns promotors i alguns arquitectes no tenen manies a l'hora de construir a qualsevol lloc.

Cascada de Moles. Canillo.

AGENDA

17a Diada d'Andorra a la UCE - 21 d'agost

El tema d'enguany serà "Els llindars òptims del creixement andorrà". L'ADN serà present en aquesta activitat de la SAC (sac@andorra.ad). A Prada de Conflent.

Excursió: parc natural del Coma Pedrosa - 22 d'agost

Visita al segon espai natural protegit d'Andorra, declarat recentment pel Comú de la Massana. Sortida a les 8.00 h de la plaça Coprínceps d'Escaldes-Engordany.

Llocs en perill: pic dels Pedrons - 19 de setembre

Excursió per descobrir un espai natural amenaçat per la futura estació d'esquí "Porte des Neiges". Sortida a les 8.00 h de la plaça Coprínceps d'Escaldes-Engordany.

Festival Mundial dels Ocells 2 i 3 d'octubre

ADN i BirdLife Internacional us ofereixen punts d'observació d'ocells, tallers per la canalla, xerrades... Durant els dos dies, de 10 a 16 h, al collet de Montaup (Canillo).

CONTACTA'NS!

ASSOCIACIÓ PER A LA DEFENSA DE LA NATURA (ADN)

Tel. +376 86 60 86

adn@andorra.ad www.adn-andorra.org

Adreça postal:

Apartat de correus espanyols, núm. 96
Andorra la Vella

Local social:

Avinguda de les Escoles, 14, 3r Escaldes - Engordany

**Tu també
pots ajudar a fer
una Andorra
millor per viure.**

**Fes-te soci
de l'ADN ara!**